

Sektionen för Hälsa och Samhälle
Sjuksköterskeprogrammet
OM8313 Fördjupningsarbete i omvårdnad
15hp. Essay in Nursing Science, 15 ECTS credit points

Vad påverkar utvecklingen av Anorexi respektive Bulimi Nervosa?

En litteratur översikt av möjliga orsaker med fokus på
döttrars och mödrars relation

Datum: 2009-06-02
Författare: Lina Flensby
Linda Jungerup
Handledare: Irene Persson
Examinator: Vanja Berggren

Vad påverkar utvecklingen av Anorexi respektive Bulimi Nervosa?

En litteratur översikt av möjliga orsaker med fokus på döttrar och mödrars relation.

Författare: Lina Flensby och Linda Jungerup

Handledare: Irene Persson

Litteraturstudie

Datum 090602

Sammanfattning

Bakgrund: Anorexi/Bulimi Nervosa drabbar framför allt flickor i åldern 11-20 år. Varför vissa flickor utvecklar sjukdomen är okänt. Flera faktorer spelar in som till exempel en krissituation som uppstår i familjen, kommunikationsproblem, ett missnöje över sin egen kropp eller en försämrad självkänsla. Mödrarnas inverkan på döttrarna kan vara en anledning till att vissa flickor utvecklar Anorexi/Bulimi Nervosa. **Syftet:** Syftet med litteraturstudien var att belysa flickors utveckling av Anorexi/Bulimi Nervosa, med särskilt fokus på mödrars påverkan gällande kroppsuppfattning, mat, vikt och ätbeteende. **Metod:** Studien var en allmän litteraturstudie som grundade sig på åtta vetenskapliga artiklar. **Resultat:** Resultatet visar att det finns ett samband mellan mödrars och döttrars inställning till kroppsuppfattning, mat, vikt och ätbeteende. I studien framkom att kommunikation, kritik, press och överengagemang var delaktiga faktorer i hur döttrarna kunde påverkas av sina mödrar, och sedan utveckla Anorexi/Bulimi Nervosa. **Slutsats:** Utveckling av Anorexi/Bulimi Nervosa hos flickor orsakas inte endast av mödrarna utan det är ett samspel mellan en mängd olika faktorer som slutligen vägs samman och går in i varandra.

Nyckelord: Anorexi Nervosa, Bulimi Nervosa, flickor, familj, mödrar, ätstörningar, påverkan, upplevelser, kroppsuppfattning, moderlig, kroppsvikt, ätbeteende och vuxna.

What influence development of Anorexia respectively Bulimi Nervosa?

A literature review of possible determinants with focus on the relationship between daughters and mothers.

Author: Lina Flensby and Linda Jungerup

Supervisor: Irene Persson

Literature review

Date 090602

Abstract

Background: Anorexia/Bulimia Nervosa affects primarily girls aged 11-20 years. Why some girls are developing this disease is unknown. Several factors come into play such as a crisis arising in the family, communication problems, the dissatisfaction over their own body or a deterioration of self-esteem. Mothers' influence on daughters could be one reason why some girls develop Anorexia/Bulimia Nervosa. **Aim:** The aim of the literature study was to elucidate the girls' development of Anorexia/Bulimia Nervosa with particular focus on maternal influences of current body image, food, weight and eating behavior. **Method:** The study was a literature review based on eight scientific articles. **Results:** The results show that there is a connection between mothers and daughters attitude towards body image, food, weight and eating behavior. The study described that communication, criticism, pressure and commitment were factors involved in how daughters were influenced by their mothers, and then developed Anorexia/Bulimia Nervosa. **Conclusion:** The development of Anorexia/Bulimia Nervosa of girls are caused not only by mothers. There is an interaction between a variety of factors that ultimately weighed together and go into each other.

Keywords: Anorexia Nervosa, Bulimia Nervosa. girls, family, mother, eating disorders, influence, experience, body image, maternal, body weight, eating behaviour och adolescent

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

BAKGRUND	5
SYFTE	6
METOD	7
Datainsamlingsmetod	7
Urval	7
Genomförande och Analys.....	7
Etiska överväganden	8
RESULTAT	8
Mödrars upplevelser och oro över kommunikationen till döttrarna	8
Hur mödrar som är upptagna av sin egen vikt påverkar sina döttrar.....	9
Mödrarnas uppskattning av sin egen och döttrarnas vikt.....	9
Döttrarnas inställning till sina mödrars påverkan.....	9
Mödrars och döttrars skillnader och samband av kroppsuppfattning.....	10
DISKUSSION	10
Metoddiskussion	10
Resultatdiskussion	11

REFERENSER

Bilaga 1 Sökschema för datorbaserad litteratursökning

Bilaga 2 Artikelöversikt

BAKGRUND

Trots omfattande forskning om vad som orsakar och utlöser Anorexi/Bulimi Nervosa vet man fortfarande inte exakt vilka faktorerna är. Teorierna och faktorerna är många och sammanvävs ofta i varandra. Några exempel på utlösande faktorer till Anorexi/Bulimi Nervosa kan vara krissituationer som uppstår i familjen, vanligast är att sjukdomen utlöses av ett missnöje över kroppen som leder till bantning i tonåren (Clinton & Norring, 2002). Andra orsaker som kan utlösa ätstörningar kan vara kommunikationsproblem inom familjen och allvarliga tankar kring vikt och kroppsutseende bland någon eller några av familjemedlemmarna (Piccini, 2006). Dessa olika faktorer och orsaker indelas i sociala faktorer som innebär att uppkomsten orsakas av föräldrar, social stress, kommunikationssvårigheter och familjekonflikter (Eriksson & Carlsson, 2001). Psykologiska faktorer innebär att uppkomsten förorsakats av en rädsla att gå upp vikt, felaktig kropps bild, kontrollbehov och en störning i frigörelseprocessen gentemot föräldrarna (Slade & Russel, 1973). Biologiska faktorer som innebär att sjukdomen uppkommer genom genetiskt arv eller en störning i hypothalamus, detta är dock ännu under forskning (Sandberg & Bengtsson 2007).

Anorexi/Bulimi Nervosa drabbar framförallt flickor i åldern 11-20 år. Symtomen på Anorexi Nervosa kan delas upp i tre kategorier. Den första kategorin är *psykiska symtom* som innebär bland annat viktfoxi, störd kropps uppfattning, fixering av mat, koncentrationssvårigheter och tvångsmässighet. *Fysiska symtom* som innebär avmagring, frusenhet, trötthet och nedsatt fysiskt förmåga. Den tredje kategorin är *fysiska tecken* som innebär hypotermi och minskat underhudsfett (Clinton & Norring, 2002).

Expressed Emotion (EE) är en teori som togs fram under 1960-talet, den grundar sig i familjemönster där en av familjemedlemmarna har en psykisk sjukdom. Grundstenarna i teorin är att känslöklimatet i familjen präglas av kritik, fientlighet och överengagemang. Vid högt EE påvisas överengagemang hos familjemedlemmarna gentemot den sjuka och det är också vanligt att familjemedlemmarna gör kritiska uttalanden mot den sjuka familjemedlemmen.

Som exempel kan nämnas, dottern som hela tiden blir kritiserad över sin vikt eller matglada beteende av modern, där dottern till slut påverkas så mycket att hon utvecklar Anorexi/Bulimi Nervosa. Syftet och målet med EE är att sänka stress nivån i familjen och få familjen att samarbeta istället för att arbeta emot varandra (Kyriacou, Treasure & Schmidt, 2008).

En av de grundläggande tankarna i anknytningsteorin är att barndomen spelar en avgörande roll under den långa vägen att bli vuxen. Bowlby som grundade teorin antog att människor under hela livet är beroende av andra och att anknytningssystemet därigenom är aktivt livet igenom. En trygg anknytning är en grund för psykisk hälsa, självständighet, nyfikenhet gentemot omvärlden och tillit gentemot sig själv och andra (Bowlby, 1994). I tidigare forskning har det visat sig att ätstörningar utvecklas i så tidig ålder som 3 år hos flickor (Piccini, 2003). Enligt Freud går flickorna i denna ålder in i elektrakomplexet som ingår i den falliska utvecklingsfasen inom den psykoanalytiska teorin. Detta innebär att flickorna i denna ålder har ett starkt behov av att bli som modern och eftersträva hennes beteende och sätt att vara (Levander, 2003). Som exempel kan nämnas att relationen mellan döttrar och mödrar lätt kan bli påverkad vilket påvisas genom att modern har dålig självkänsla både emot sig själv och sin dotter, detta medför att moderns dåliga självkänsla överförs på dottern vilket visas i en studie gjord av Ogden och Steward (1999). Denna åsikt stöds även av Ghaderi (2001) som kommit fram till att tonåringar som drabbats av Anorexi/Bulimi Nervosa ofta har en sämre självkänsla. Mycket forskning har gjorts inom ämnet och teorierna till uppkomsten av Anorexi/Bulimi Nervosa är många och olika. Mödrars inverkan på döttrar är ett omdiskuterat ämne och författarna anser att det kan vara av vikt att belysa relationen och dess påverkan i utvecklingen av Anorexi/Bulimi Nervosa.

SYFTE

Syftet med litteraturstudien var att belysa flickors utveckling av Anorexi/Bulimi Nervosa, med särskilt fokus på mödrars påverkan gällande kroppsuppfattning, mat, vikt och ätbeteende.

METOD

Studien var en allmän litteraturstudie (Friberg, 2006). En allmän litteratur studie valdes då författarna beskrev kunskapsläget inom området utifrån tidigare forskning (Forsberg, 2003).

Datainsamlingsmetod

Datainsamlingsmetoden bestod av sökning i databaser och resulterade i fyra artiklar. Databaserna som användes var EBSCO/Academic Search Elite, PsychInfo, Cinahl, SweMed och Pubmed. Sökorden som användes var: *anorexia nervosa, girls, family, mother, eating disorders, influence, experience, body image, maternal, body weight, eating behaviour och adolescent*. Därefter gjordes en manuell sökning vilket gav ytterligare fyra artiklar.

Urval

Inklusionskriterierna var originalartiklar, publicerade mellan åren 2000 och 2009 då författarna vill använda så ny forskning som möjligt. Avgränsningar gjordes så endast vetenskapligt granskade artiklar visades (Forsberg, 2003). Språket var engelska och de skulle svara på syftet, se sökschema bilaga 1. Författarna grundade litteraturstudien på åtta stycken vetenskapliga artiklar, se artikelöversikt bilaga 2.

Genomförande och Analys

Artiklarna granskades kritiskt enligt Forsberg & Wengströms granskningsmall (Forsberg, 2003). Polit and Becks (2008) flödesschema har använts som struktur under arbetets gång. Materialet analyserades genom att författarna fördjupade sig i de delar av resultatet där avsnitten svarade mot syftet. Därefter genomfördes en textanalys på valda meningsenheter som kondenserades till kortare text. Slutligen sammanfattades meningsenheterna och sammanställdes till löpande text (Polit, 2008).

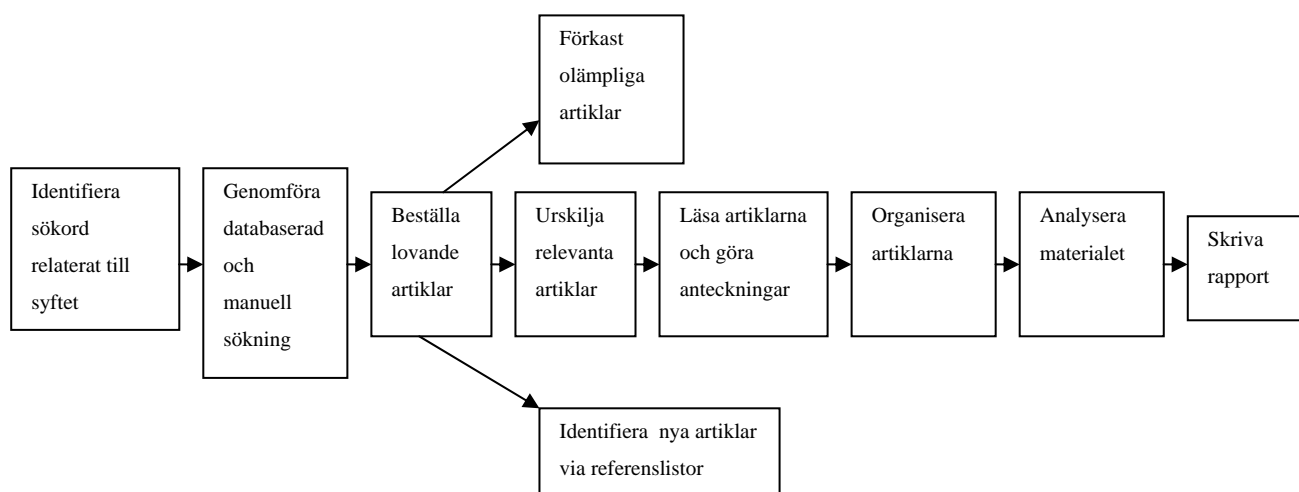

Fig.1 Flödesschema över faser i en litteraturstudie (Polit, & Beck, 2008, s. 105).

Etiska överväganden

Artiklarna som valdes var etiskt granskade. En artikel som är etiskt granskad hade genomgått en kontroll hos etiska nämnden där man studerat vinster respektive risker med studien (Forsman, 1997).

RESULTAT

En sammanställning av funna artiklar har gjorts vilket resulterade i fem kategorier, *Mödrars upplevelser och oro över kommunikationen till döttrarna*, *Hur mödrar som är upptagna av sin egen vikt påverkar sina döttrar*, *Mödrars uppskattning av sin egen och döttrarnas vikt*, *Döttrarnas inställning till sina mödrars påverkan* och *Mödrar och döttrars skillnader och samband av kroppsuppfattning*.

Mödrars upplevelser och oro över kommunikationen till döttrarna

Mödrarna till döttrar med ätstörning upplevde att kommunikationen med döttrarna var dålig, försämrade och problemartade. En sämre kommunikation mellan mödrar och deras döttrar visade sig ge döttrarna med Anorexi Nervosa en förvrängd kroppsuppfattning och ett missnöje över sin kropp (Whitney, Murray, Gavan & Treasure, 2005). Sammanhållningen i familjen upplevdes som dålig av mödrarna, som även ansåg att familjen i helhet inte var så anpassningsbar (Vidovic´, Jureša, Begovac, Mahnik & Tocilj, 2005).

Hur mödrar som är upptagna av sin egen vikt påverkar sina döttrar

I en studie utvärderades huruvida mödrar som är upptagna av sin egen vikt och deras inställning till mat och ätbeteende påverkade döttrarnas lite för höga vikt, och ätbeteende. Det framkom att mödrar som var oroade över sina döttrars vikt begränsade döttrarnas tillgång till onyttig mat och godis och engagerade sig mera i döttrarnas viktnedgång. Studien påvisade även att de mödrar som var upptagna av sin egen vikt och vad det åt uppmuntrade sina döttrar att gå ner i vikt och gjorde fler försök till att påverka döttrarnas vikt och ätbeteende (Francis & Birch, 2005). Denna påverkan kunde ske genom att mödrarna kritiserade döttrarna angående deras inställning till mat och sin egen kropp (Cooley, Toray, Wang & Valdez, 2006).

Mödrars uppskattning av sin egen och döttrarnas vikt

I en studie gjord av Benninghoven, Tetsch, Kunzendorf & Jantschek (2007) där synen på kroppsuppfattning undersöktes hos mödrar och deras döttrar ingick deltagarna i två grupper beroende på typen av ätstörning, Anorexi Nervosa och Bulimi Nervosa. I studien framkom det att mödrarna i båda grupperna hade en förvrängd kroppsbild där de ville bli smalare, trots att de redan såg sig själva som smalare än vad de var. Det upptäcktes inga större skillnader mellan grupperna, mödrar till döttrar med Anorexi Nervosa uppskattade sina döttrar till att väga mer än vad de egentligen gjorde och hade en önskan att de skulle gå upp i vikt. Mödrar till döttrar med Bulimi Nervosa döttrar hade även de en önskan att deras döttrar skulle gå upp något i vikt (a.a).

Döttrarnas inställning till sina mödrars påverkan

I studien gjord av Vidovic´ (2005) där mödrarna upplevde kommunikationen som försämrade ansåg även döttrarna i studien att sammanhållningen och anpassningsbarheten var försämrade, de upplevde den som ännu sämre än vad mödrarna gjorde (a.a). Döttrarna kände sig pressade av sina mödrar när dessa engagerade sig för mycket i deras vikt och godisvanor (Francis, 2005). På grund av den press döttrarna kände från sina mödrars engagemang i vad de åt och hur deras kroppar såg ut, ansåg de sig behöva banta utifrån en begäran från sina mödrar (Vander Wal & Thelen, 2000). Detta stöds även i en annan studie där döttrarna svarade på självskattningsformulär vid två tillfällen med ett år mellan tillfällena. I studien framkom att döttrarna börjat banta på begäran av sina mödrar.

Flickorna som ansågs överviktiga av sina mödrar vid första självskattningstillfället hade mindre problem med bantning överlag än flickor som ansågs underviktiga av sina mödrar (Byely, 2000). Mödrar som kritiserade och pressade sina döttrar till att banta eller äta på ett visst sätt hade ofta låg självkännetdom. Hos dessa mödrar fanns en omogenhet och oförmåga att ta ansvar i rollen som moder. Detta kunde leda till att dottern fick en felaktig förebild (Fassino et al. 2002).

Mödrar och döttrars skillnader och samband av kroppsuppfattning

I studien där synen på kroppsuppfattning undersöktes hos mödrar och deras döttrar hittades skillnader mellan de båda grupperna Anorexi Nervosa och Bulimi Nervosa när sambandet mellan döttrarnas missnöje över sin egen kropp jämfördes med moderns missnöje över sin kropp. I Anorexi Nervosa gruppen påvisades inget betydande samband mellan döttrars och mödrars missnöje över sina kroppar. I Bulimi Nervosa gruppen påvisades däremot ett samband mellan döttrars och mödrars missnöje över sina kroppar. I Anorexi Nervosa gruppen hade döttrarna en förvrängd kroppsuppfattning och ett missnöje med sin egen kropp, detta visade sig i sin tur ha ett samband med dotterns kontrollbehov i familjen. I Bulimi Nervosa gruppen hittades ett samband mellan dotterns missnöje över sin kropp och moderns kontrollbehov (Benninghoven, 2007).

DISKUSSION

Metoddiskussion

Studien genomfördes som en allmän litteraturstudie med artikelsökningar i databaser som ansågs vara relevanta för vårt syfte (Forsberg & Wengström, 2006). Sökorden bedömdes relevanta och dubletter av artiklar påträffades i olika databaser vilket visar på att sökorden täcker området. Sökorden hittades i de sökningar som gjordes och slutligen hade ett antal relevanta sökord samlats ihop för uppsatsen. Vid den manuella sökningen påträffades fyra artiklar som inte framkommit genom sökningen i databaserna. Risken finns att resultatet påverkats av missade artiklar på grund av att de sökord som användes var för få och inte omringade det valda området.

Avgränsningarna som gjordes mellan åren 2000 och 2009 valdes för att få så ny forskning som möjligt, dock fanns det inte så mycket forskning om just mor dotter

relation. Däremot hittades många studier gjorda utifrån hela familjen under detta tidsperspektiv. En anledning till detta kan vara att dagens forskning inte inriktat sig på mor dotter relationen utan fokuserar på hela familjen, och därigenom finns det också mindre studier just med inriktning mor dotter relation gjorda under de senaste åren. Den manuella sökningen visade att många studier gjorts under 80- och 90- talet. Om studierna från 80- och 90- talet använts hade samband och motsatser kunnat påvisas under ett längre tidsperspektiv. Genom de manuella sökningarna och artiklarna vi hittade till bakgrunden kunde det utläsas att skillnaden i mor dotter relationen inte var annorlunda idag. Urvalsförfarandet kan ha påverkats så att relevanta artiklar har gått förlorade och därmed även denna litteraturstudies resultat. Det första urvalet baserades enbart på artiklarnas titel och/eller abstract vilket kan ha lett till att artiklar med relevant information i resultatet exkluderats. Författarna anser dock att titel eller abstract bör innehålla delar av syftet för att visa vad artikeln handlar om. Studierna i de valda artiklarna är gjorda i västländer där deltagarna tillhört medelklassen. Resultatet hade med all säkerhet påverkats om deltagarna tillhört u-länder eller underklassen. Eftersom det engelska språket inte är författarnas förstaspråk, trots goda kunskaper hos dem båda, så kan feltolkningar i analysprocessen ha skett. För att minimera risken för feltolkningar av artiklarnas resultat lästes artiklarna igenom flera gånger och diskuterades gemensamt av författarna.

Resultatdiskussion

Hypotesen som författarna har som bygger på att mödrar har en inverkan och påverkan på sina döttrars utvecklande av Anorexi/Bulimi Nervosa stämmer delvis överens med den forskning som gjorts. Men det är mycket som motsäger detta som ensam orsak till att flickor utvecklar Anorexi/Bulimi Nervosa. I studier som är gjorda tas multifaktorella faktorer som orsak upp vilket innefattar sociala faktorer, psykologiska faktorer och biologiska faktorer (Eriksson & Carlsson, 2001). Genom forskning har genetiskt orsakssamband studerats och det har på senare år framkommit att det finns en högre frekvens av ätstörning hos förstagsgrads släktingar som innebär syskon, barn och föräldrar. Det finns även tvillingstudier som visar på en högre risk för enäggstvillingar än för tvåäggstvillingar att utveckla Anorexi/Bulimi Nervosa. Det finns även en koppling till andra tillstånd som affektiva störningar. En genetisk orsak till uppkomsten av

Anorexi/Bulimi Nervosa kan således finnas och framtidens forskning kommer antagligen visa vad det är vi ärver (Engström, 2002).

De fynd som framkom tydligt i resultatet var att det fanns ett samband mellan mödrars påverkan till sina döttrar angående kroppsuppfattning, mat, vikt och ätbeteende. Detta samband kan framkomma på olika sätt. Några grundstenar som kan orsaka detta är framförallt brister i kommunikationen mellan mödrar och döttrar, döttrarna känner en stor känsla av press från sina mödrar, mödrarnas kritiska uttalanden gentemot döttrarna angående mat, vikt och ätbeteende och slutligen kan ett överengagemang mot döttrarna ses hos mödrarna.

Mödrarna påverkar sina döttrar genom att kritisera dem angående deras kroppar och matbeteende, vilket ger döttrarna en större press att börja banta. Detta gör att döttrarna ofta känner sig både pressade och kritiserade av sina mödrar när det gäller problem med mat och deras egen kroppsuppfattning. Som i sin tur många gånger medför att de får dåligt självförtroende och slutar tror på att de duger som de är (Ogden & Stewart, 1999). Mödrars påverkan kan inverka på döttrarna vilket även styrks genom anknytningsteorin (Bowlby, 1994). Hos dessa mödrar finns vanligtvis en omogenhet till att ta det ansvar som krävs vilket grundar sig i låg självkänedom. Människor som får höra att de väger för mycket eller äter fel mat hela tiden tror till slut på det. Även om personen innerst inne vet att det är fel, vilket även styrks av en studie gjord av Ogden & Stewart (1999).

Kommunikationen och relationen har ett samband genom att en dålig kommunikation ger en dålig relation. Har moder och dotter en dålig relation kan moderns engagemang ses som ett överengagemang av dottern, när sedan modern engagerar sig och säger något blir det fel. Det är viktigt att lägga fokus på både mödrar och döttrar när det gäller kommunikationen så att relationen blir bättre (Piccini, 2006). Dålig kommunikation, kritik gentemot varandra och överengagemang mellan familjemedlemmar kan även länkas samman med EE. Vid högt EE hittas en familj som har en bristande kommunikation, kritiserar varandra och överengagerar sig i varandra. EE är därför bra att utgå ifrån då man genom denna kan kartlägga var problemen ligger och vem som säger och gör vad. Målsättningen med EE är att kunna stödja familjen till en bättre kommunikation

genom att sänka EE och få en lägre stressnivå hos familjemedlemmarna (Kyriacou, Treasure & Schmidt, 2008).

Slutsats

Ett problem generellt för studier där man uppmärksammar flickors vikt och kropp i den här åldern, är att tiden för puberteten har stora variationer. Det kan innebära att vissa av de tyngre flickorna har påbörjat puberteten och därmed ökar i vikt och får en annan fördelning av kroppsfettet än de flickor som ännu inte påbörjat puberteten. Det innebär i sin tur att föräldrars uppmuntrande till viktnedgång hos dessa flickor är extra opassande. Man måste också vara uppmärksam när BMI används, då denna variabel kan påvisa att vissa av flickorna "behöver" gå ned i vikt och att den här typen av uppmuntran från föräldrarna är befogad. De flesta av dessa "större" flickor hamnar inom normalvariationen och mottar därför ohälsosam press att rätta sig efter en orealistisk norm (Smolak, Levine & Schermer, 1999). Det som är annorlunda idag och som forskare bör vara uppmärksamma på är riskerna i att enbart studera mödrars påverkan på sina döttrar då dessa kan leda till stora skuldkänslor och en känsla av personangrepp för mödrarna. Vi vill också tillägga att mödrar som engagerar sig i sina döttrars vikt kan göra det i all välmening. Att vara en bra mor och göra det rätta för sina barn är en balans från den stund de föds. Därför anser författarna att det är av stor vikt att se hela familjen som en resurs och enhet och inte skuldbelägga enskilda familjemedlemmar. Detta kan göras genom att fånga upp flickorna redan i tidig skolålder och låta skolsköterskan använda sig av EE teorin redan i tidigt stadium. Föräldrarna kan följaktligen vara en viktig målgrupp att rikta sig till i arbetet med att förebygga ätproblematik (Wertheim, Mee & Paxton, 1999).

REFERENSER

- Benninghoven, D., Tetsch, N., Kunzendorf, S., & Jantschek, G. (2007). Body image in patients with eating disorders and their mothers, and the role of family functioning. *Comprehensive Psychiatry*, 48(2), 118-123.
- Bowlby, J. (1994). *En trygg bas: kliniska tillämpningar av bindningsteorin*. Stockholm: Natur och Kultur.
- Byely, L., Archibald B, A., Graber, J., & Brooks-Gunn, J. (2000). A prospective study of familial and social influences on girls' body image and dieting. *The international journal of eating disorder*, 28(2), 155-164.
- Clinton, D. N. & Norring, C (red.). (2002). *Ätstörningar: bakgrund och aktuella behandlingsmetoder*. Stockholm: Natur och kultur.
- Cooley, E., Toray, T., Wang C, M., & Valdez N, N. (2008). Maternal effects on daughters' eating pathology and body image. *Eating behaviors*, 9, 52-61.
- Engström, I. (2002). Ätstörningar – en modellsjukdom för samspelet mellan kropp och själ. *Transmittorn* 13. Hämtad 2009-05-12 från http://www.transmittorn.com/nr_13_special/art3.htm
- Eriksson, B., & Carlsson, G. (2001). *Ätstörningar en strategisk behandlingsmodell*. Lund: Studentlitteratur.
- Fassino, S., Svrakic, D., Abbate-Daga, G., Leombruni, P., Amianto, F., Stanic, S., & Rovera, G. (2002). Anorectic Family Dynamics: Temperament and Character Data. *Comprehensive Psychiatry*, 2, 114-120.
- Forsberg, C., & Wengström, Y. (2003). *Att göra systematiska litteraturstudier: värdering, analys och presentation av omvårdnadsforskning*. 1. utg. Stockholm: Natur och kultur.
- Forsman, B (1997). *Forskningsetik en introduktion*. Lund: Studentlitteratur.
- Francis, L.A., & Birch, L.L. (2005). Maternal influence in daughters restrained eating behavior. *Health Psychology*, 24(6), 548-554.

- Friberg, F. (red.) (2006). *Dags för uppsats: vägledning för litteraturbaserade examensarbeten*. Lund: Studentlitteratur.
- Ghaderi, A. (2001). Eating disorders: prevalence, incidence, and prospective risk factors for eating disorders among young adult women in the general population. *Acta psychiatrica scandinavica*, 104, 122-130.
- Kyriacou, O., Treasure, J., & Schmidt, U. (2008). Expressed emotion in eating disorders assessed via self-report: an examination of factors associated with expressed emotion in carers of people with anorexia nervosa in comparison to control families. *The international Journal of eating Disorders*, 41(1), 37-46.
- Levander, M. (2003). *Psykologi A B: Lärobok för gymnasiet*. Stockholm: Natur och kultur.
- Ogden, J., & Steward, J. (1999). The role of mother-daughter relationship in explaining weight concern. *The international journal of eating disorders*, 28(1), 78-83.
- Piccini, F. (2006). *Start av och orsaker till ätstörningar, anorexi, bulemi och hetsätning*. Hämtad 2009-04-01 från <http://web4health.info/sv/answers/ed-causes-initiators.htm>
- Polit, D. F., & Beck, C. T. (2008). *Nursing research generating and assessing evidence for nursing practice. Principals and methods 8 th edition*. London: Lippincott Williams & Wilkins.
- Russel, G.F.M., & Hersov, L.A. (red). (1983). *Handbook of psychiatry 4: The neuroses and personality disorders*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Sandberg A, A-M., & Bengtsson, O. (2007/2008). Kapitel: Ätstörningar från boken *Läkemedelsboken*. Hämtad 09-05-23 från <https://www.apoteket.se/content/1/c6/01/13/67/S4-Psykiatri%204.pdf>
- Shaver, R., & Mikulincer, M. (2005). Attachment theory and research: Resurrection of the psychodynamic approach to personality. *Journal of Research in Personality*, 39, 24-45.
- Smolak, L., Levine, M. P., & Schermer, F. (1999). Parental input and weight concerns among elementary school children. *International Journal of Eating Disorders*, 25, 263-271.

- Slade, P.D., & Russel, G.F.M. (1973). Awareness of body dimensions in anorexia nervosa: cross-sectional and lungitudinal studies. *Psychological medicine*, 3, 188-199.
- Swift, E., & Stern, S. (1982). The psychodynamic diversity of anorexia nervosa. *International Journal of eating disorders*, 2, 17-35.
- Vander Wal, J. S., & Thelen, M. H. (2000). Predictors of body image dissatisfaction in elementary-age school girls. *Eating Behaviors*, 1, 105-122.
- Vidovic´, V., Jureša, V., Begovac, I., Mahnik, M., & Tocilj, G. (2005). Perceived family cohesion, adaptability and communication in eating disorders. *European eating disorders review*, 13, 19-28.
- Wertheim, E., Mee, V., & Paxton, S. J. (1999). Relationships among adolescent girls eating behaviors and their parents weight-related attitudes and behaviors. *Sex Roles*, 41, 169-187.
- Whitney, J., Murray, J., Gavan, K., Todd, G., Whitaker, W., & Treasure, J. (2005). Experience of caring for someone with anorexia nervosa: qualitative study. *The Brittish Journal of Psychiatry*, 187, 444- 449.

Bilaga 1

Sökschema för datorbaserad litteratursökning

Datum	Databas	Sökord och boolesk operator (and, or, not)	Begränsningar	Typ av sökning (tex. fritext, abstract, nyckelord, MESH-term)	Antal träffar	Motiv till exklusion av artiklar	Utvalda artiklar
090303	Psykinfo	Anorexia nervosa AND Girls AND Family AND Mother AND Eating disorders AND Influence AND Experience AND Body Image	2000-2009 Peer-reviewed Språk Engelska	Fritext	6478 1665 762 130 113 61 21 13	Svarar ej på syftet	2
090303	Psykinfo	Anorexia Nervosa AND Body weight AND Eating behaviour AND Adolescent AND Mother	2000-2009 Peer-reviewed Språk Engelska	Fritext	6478 1373 430 279 22	Svarar ej på syftet	1
090331	Cinahl	Anorexi Nervosa AND Mother AND Adolescent	2000-2009 Peer-reviewed Språk Engelska	Fritext	1190 15 4	Svarar ej på syftet	1

Bilaga 2

Artikelöversikt

Författare Land År	Titel	Syfte	Urval Datainsamlingsmetod	Genomförande Analys	Resultat	Kvalitet
Begovac I, Juresa V, Mahnik M, Tocij G, Vidovic V. 2005 Kroatien	Perceived family cohesion adaptability and communication in eating disorders.	Var att undersöka skillnaderna i familjens sammanhållning, flexibilitet och kommunikation av kvinnliga patienter med ätstörningar och deras mödrar.	76 patienter med ätstörning , 50 kvinnor utan en anamnes av ätstörning samt två grupper med mödrar Skriftliga frågeformulär användes utifrån olika instrument.	De medverkande fick svara på frågor kring kommunikation, flexibilitet och anpassningsförmåga. Frågorna var utformade så att svaren var från inte alls till mycket. Författarna har analyserat resultatet genom circumplex instrumentet som är en modell av familj och material system.	Resultatet visar att kvinnliga patienter med ätstörning ansåg att familjen var mindre sammanhängande , flexibel och hade sämre kommunikation, jämfört med kontrollgruppen som hade bättre familjeförhållande i dessa punkter.	Hög
Benninghoven D, Tetsch N, Kunzendorf S, Jantschek G. 2006 Tyskland	Body image in patients with eating disorders and their mothers and the role of family functioning.	Att undersöka kroppsuppfattningen hos patienter med ätstörningar och deras mödrar, samt att studera sambandet mellan mödrars och döttrars kroppsbild och hur familjen fungerar.	29 patienter med anorexia nervosa och 20 patienter med Bulimi nervosa. Ett dataprogram som användes för att beräkna muskel och kroppsfett . Intervjuer och självbeskattningsskalor.	Alla patienter och deras mödrar fyllde i en tysk version av FAM och BDI som är två självskattningsskalor. Data analyserades via dataprogrammet SPSS vilket visade hur deltagarna i studien uppfattade sin kropp.	Anorexia nervosa gruppen hade inget samband mellan döttrarnas missnöje över sina kroppar och moderns missnöje över dotterns kropp. Däremot visades ett samband mellan dessa variabler inom Bulimi nervosa gruppen.	Hög

<p>Byely L, Bastiani A, Graber J, Brooks-Gun J.</p> <p>2000 USA New York</p>	<p>A prospective study of familial and social influence on girls body image and dieting.</p>	<p>Undersöka kropps beteende, bekymmer och bantningsbeteenden hos flickor i tidig tonårsålder och se hur flickors uppfattning om familjerelationen fungerar. Moderligt mönster av bantningsbeteende och kroppsuppfattningsoro . Familjär påtryckning till bantning.</p>	<p>Tillfälle 1. 77 stycken tonårsflickor (10-14 år) och deras mödrar. Tillfälle 2. 55 stycken flickor och deras mödrar.</p> <p>Självskattningskalor användes.</p>	<p>Flickorna fick göra frågeformulären i smågrupper på skolan medan mödrarna fick svara på frågorna via mail.</p>	<p>Familjerelationen och mödrarnas uppfattning om deras döttrars vikt vid tillfälle 1 har ett samband med flickors bantningsbeteende ett år senare och vid tillfälle 1.</p>	<p>Medel</p> <p>Fanns ingen riktigt analys skriven och förklarad.</p>
<p>Cooley E, Toray T, Wang C M, Valdez N N.</p> <p>2007 USA Oregon</p>	<p>Maternal effects on daughters eating pathology and body image.</p>	<p>Att undersöka hur mödrars attityder kring matsituationer och deras egen kropp kan spela en roll i deras döttrars attityd och beteende kring matsituationer och deras egen kropp.</p>	<p>91 par bestående av en moder med dotter.</p> <p>Skalor av olika typer har använts där deltagarna har fått svara på olika frågor. Instrumentet Body image Silhouettes användes.</p>	<p>Deltagarna fick göra studien via mail som sändes till dem.</p> <p>Resultatet analyserades genom korrelationskoefficienten.</p>	<p>Kvinnor kan påverka sina döttrars attityd och beteende gentemot mat genom att ge kritiska synpunkter angående detta.</p>	<p>Hög</p>

<p>Lori A, Francis and Leann L. Birch</p> <p>2005 USA Pennsylvania</p>	<p>Maternal influences on daughters restrained eating behaviour.</p>	<p>Syftet var att undersöka hur mödrar som är upptagna med sin egen vikt och ätbeteende påverkar döttrarnas vikt och ätbeteende.</p>	<p>När barnen var 5 år gamla ingick 197 flickor med familj och vid 11 års ålder återstår 177 flickor med familj. Tre stycken självskattningsinstrument som är utformade utifrån vilken ålder flickorna är i. Tre stycken skattningsinstrument utformade till mödrarna användes.</p>	<p>Studien gjordes vid fyra tillfällen då barnen var 5,7,9 och 11 år gamla.</p> <p>Statistisk metod användes tillsammans med Spearman korrelation , deskriptiv statistik och path analysis.</p>	<p>Mödrar som var väldigt upptagna med sin egen vikt och ätbeteende begränsade mängden energirik mat och godis till sina döttrar och uppmuntrade dem till att gå ner i vikt.</p>	<p>Hög</p>
<p>Fassino S, Svrakic D, Abbate-Daga G, leombruni P, Amianto F, Stanic S and rovera G.</p> <p>2002 Italien</p>	<p>Anorectic family dynamics: temperament and character data.</p>	<p>Syftet var att utvärdera temperament och karaktäregenskaper hos patienter med Anorexia Nervosa och deras mödrar och fädrar och analysera sambandet mellan temperament och karaktäregenskaper hos familjemedlemmar i Anorexia Nervosa-familjer.</p>	<p>50 Anorexia Nervosa patienter. 25mödrar och 23 fädrar. Kontrollgruppen bestod av 60 kvinnor med 20 mödrar och 20 fädrar.</p>	<p>De använde sig av instrumentet TCI (Temperament and Character Inventory)</p>	<p>Datan som framkom visar att både temperament och karaktärfaktorer är inblandade i Anorxia Nervosa.</p>	<p>Medel</p> <p>En studie som är för liten för att dra definitiva slutsater av.</p>

<p>Vander Wal J S and Thelen MH.</p> <p>2000 USA Columbia</p>	<p>Predictors of body image dissatisfaction in elementary-age school girls.</p>	<p>Syftet var att undersöka kopplingen mellan ett missnöje över sin kropp och 4 potentiella förklaringar som inkluderar inbördes relationer, familjeegenskaper, personlighetsfunktioner och body mass index bland flickor i årskurs tre, fyra och fem.</p>	<p>100 flickor från årskurs tre till fem och deras mödrar. Tester utfördes utifrån olika instrument.</p>	<p>Flickornas medelålder var 10,4 år.</p> <p>Analys gjordes genom Simes korelation</p>	<p>Det var bara en hypotes som stämde och det var familjens inflytande på krppsmisnöje.</p>	<p>Medel</p> <p>Urvalet är svagt beskrivet.</p>
<p>Whitney J, Murray J, Gavan K, Todd G, Whitaker W and Treasure J.</p> <p>2005 England</p>	<p>Experience of caring for someone with Anorexia Nervosa: qualitative study.</p>	<p>Syftet var att få en bra förståelse av vårdtagarens sjukdom och vårdarnas upplevelse.</p>	<p>I studien ingick 27 patienter, 20 mödrar och 20 fäder. För 13 patienter skrev båda föräldrarna ner i text ett brev. För 14 patienter skrev endast en förälder ner text i ett brev.</p>	<p>Medelåldern på patienterna var 20,5 år (14-31år). 45% av patienterna har varit sjuka minst i 5 år och 20 % har varit sjuka i minst 10 år.</p> <p>En kvalitativ textanalys gjordes av texterna i breven som var skrivna av föräldrarna. Breven analyserades enligt Grounded Theory genom att göra olika teman och kodord av texterna.</p>	<p>Föräldrarna uppfattade att Anorexia Nervosa var både en kronisk sjukdom och ett handikapp. Vårdarna hade skuld känslor för att de tyckte sig bidra till sjukdom och uppfattade sig själva som hjälplösa i situationen där det skulle främja tillfrisknandet för patienterna.</p>	<p>Hög</p>